

EN ÅTERBLICK FRÅN 1930-TALET.
 =====

"Krävikeroten" med omnejd bodde vid denna tid ca 90 personer, i nuläge kan vi räkna till 20 st, stugorna är i stort sett kvar samtliga men de flesta är numera sommarställen.

Ett stort antal hantverkare fanns i trakten, kan nämna följande: Murare, Snickare, Sadelmakare, Smed, Skomakare, Korgbindare, Sömmerskor samt sågverk och spånhyvel.

Faktist hade vi egen taxi "Albin i Granberget". Grannsämjan var god så det var lätt att få hjälp med många arbeten, som exempel gick man tillsammans vid tröskning och lånade hästar för div körslor.

Elektriciteten gjorde sitt intåg först på 1940-talet och något tidigare kom handpumpen för vatten och till hjälp och glädje för husmödrarna även avloppen.

Den största sysselsättningen och utkomsten fick man i jord- och skogsbruk samt som kalk-, cement- och stenarbetare.

Fiske var mångas levebröd.

Sviktade hälsan gick man till (Kloka gumman) Anna Johansson, eller som hon allmänt kallades "Kära mor i Löckera". Hon kokade medicin av örter och gjorde kådsalva, dessutom bistod hon med goda råd vid sjukdom.

Vi gör nu en rundvandrig i text och börjar i:

SANDRÖDJAN, som ägs av Skånska Cement A/B.
 Här bor Karl och Augusta Kling med sonen Georg.

SKOGEN, Torp som ägs av Skånska Cement A/B.
 Här bor Karl-Gustav och Emma Hassellöf med dottern Svea.

LILLA Huset, med samma ägare, där bor,
 Gustav och Augusta Westberg.

SKOGHEM, som ägs utav Skånska Cement A/B.
 Bebos av Anton och Johanna (Hanna) Lindh med barnen,
 Astrid, Anna och Åke.

Vi kommer till

FRIHETEN, enligt Kinnekulleforskaren Artur Andersson, Hälleki, kommer namnet från, Folkets Frihet, (Frihamn) utlastningshamn för timmer, massaved, tegel och spannmål från Forshem, Fullösa och Kinnekulle innan Hönsätters hamn fanns.

Även namnen, Kroksudde och Krävikeroten har använts, den bukt som bildar Sjöråsviken kallades Krävikekroken och Krävike p.g.a att det har förekommit mycket kräftor där.

Namn som Rävikekroken har man kunnat finna, troligen har bokstaven k varit glömt.

Child nr 17

"Fredrik i Friheta"

Fredrik Karlsson.

FRIHETEN, bestod av fem privatägda hus som beboddes av:

1. Familjen, Ivar och Helga Lindh med barnen Gurli och Evert. Familjen, Gotthard och Olga Lindh med barnen Thore, Arne, Folke, Rune, Thage, Viola och Inga, Astrid föddes 1941.
2. Skomakaren, Johan Gustav och Amanda Andersson. Barnen David, Hjalmar, Hanna och Greta var utflyttade men Oskar och Helge bodde kvar hemma.
3. Snickaren, Fiskaren och Prickhållaren, Fredrik Karlsson med fru Sofia, Barnen Erik och Sven var hemma men Ebba och Karin var utflyttade.
4. Muraren, Gustav Sällman med fru Hilma samt barnen Thorsten och Gustav. Thorsten var skribent i NLT under bl.a sign TS i H-s.
5. Fredrik Karlssons snickareverkstad, som sedermera Gotthard Lindh om- och tillbyggde till bostad.

Vandringen går vidare in i Kronoparken, Varaskogen och strax innan vi tar till vänster mot Fiskaretorpet kan vi finna spåren efter ett fältspatbrott till höger upp i backen. Mineralen fältspat användes i framställningen av porslin, men blev tydligen ej lönsamt.

TEGELLADAN, Kronogård f, d Korpralboställe.

Vid vägarbete norr om ladugården fann man tegelrester och kolstybb som tyder på tegelupplag.

Här bodde Johan och Sofia (Selma) Fredriksson och barnen, Werner, Jenny, Anna, Erik, Gustav, Wilhelm och Sven.

Fredriksson var duktig smed och detta gick i arv till söner. Här kunde man finna vindkraftverk, transportör i vedboden samt en väggrind som öppnades via en vippbräda som man körde över med cykeln.

På vintern fanns en issvinga i viken som var rena folknöjet.

Ellen Sandgren utanför
sin lilla stuga.

Bild nr 18

STENGÅRDSUDDE, här var bygdens sömmerskor Selma och Ellen Sandgren verksamma. Systrarna Sandgrens färdsätt till Hönsäter var med roddbåt rakt över viken.

FISKARETORPET, avstyckat från hemmanet Fiskaretorp. Här bodde Valfrid och Hanna Svensson med döttrarna Elsa och Rut. Rut dog i unga år. Hannas fader Olaves, fick denna fastighet i arvslott, som ett av fem barn från huvudfastigheten Fiskaretorp. Valfrid och Hanna var mycket gudfruktiga och fina människor. Valfrid var trots sin synskada en mästare i att binda korgar, han gjorde ett oräknerligt antal av den s.k "massäckahönan", en sådan gav han som exempel till Konung Karl 16 Gustaf och drottning Silvia till lysningspresent. Valfrid levde sina sista år på pensionärshemmet Kinnesäter, Gössäter.

FISKARETORPET, (Simmans, Simons) se bilaga av Artur Andersson. Ägare, Johan och Anna Jonsson. Övriga boende: fostersonen Frits Djerf och fosterdottern Ebba Johansson. Johan och Frits huvudsakliga arbete var inom jordbruket, skogen och fiske.

Bild nr 19

Den lilla stugan beboddes av många, som exempel, Sandgrens, Karlgrens, Hjalmar och Elsa Johansson, Anton Lindh m fam och Frisör Lindqvist, Götene till sommarbostad.

HAGALYCKAN, Kronotorp,
 Brukades av Änkan Matilda Westerlund och sonen Albin, Rickard
 och Harry var utflyttade.

Albin fann många stenyxor, pilspetsar och knivar i jorden när
 han plöjde och harvade.

Harry bland många andra har berättat om hällristningar i de
 höga bergen mellan Hagalyckan och Tegelladan.

Vi tar nu den som vi alltid kallade "Vesterlundsstigen" upp
 i skogen mot Lyckorna.

LYCKORNA, (Anfastelyckan) Kronogård, f, d Korpralboställe.
 Arrenderades av Petrus och Alice Wallqvist, de övertog det efter
 Petrus föräldrar Johan och Frida Wallqvist.

Johan och Frida hade barnen Signe, Elon, Petrus, Elsa, Ruth och
 Ester.

KLOCKAREGAPET, 1:5 Annelund.

Här bor Elon och Anna Wallqvist med barnen Britt, Sten, Rune
 och Kurt.

På 1920-talet bodde här Anna Johansson, "Kloka gumman/Kära mor",
 hon var syster till "Hansaskräddarn i Anderstorp"

Vägen går till vänster om det höga skogsbevuxna berget.

KLOCKAREGAPET, 1:3 Eriksberg (Timmerhultsrödjan).

Ägare, Lars och Ida Bly som hade fosterdottern Linnea.

Härifrån kan vi se ut över Karlsdal, Björkelund (Stutahålan),
 St, Varan, Varatorp, Adamsro och Wennerlindstorp.

BRUNNSBACKA.

Avstyckat från St. Vara.

Byggdes och bebos av Helge och Anna Johansson.

SÖRHAGEN, troligen 2 hus.

Här bor Anders-Johan och Maria-Kristina Ringblom samt Annas son
 Nils.

Gustav Ringblom och hans syster Anna, som bodde här hela livet.

GRANBERGET. Klockargapet 1:7.

Ägare, Albin och Calla Johansson,
 barnen Ewa, Anna och Gunnar.

Albin var mångsysslare, förutom sågen, spånhyveln och bilen var
 han fotograf, så tidigt att kamera med negativ på glas användes.

TEGELLADANS MOSSE. Kronotorp, det sista stället i denna rund-
 vandring.

Här bodde Frans och Amanda Lindh, med dottern Ester, de var
 även föräldrar till Ivar, Anton, Karl och Gotthard.

Frans Lindh var gårdssnickare liksom sin fader på Österängs
 Gård.

Om intresse finnes kan vi besöka platserna till sommaren, då
 med kaffekorg i bagaget på Forshem-Fullösa Hembygdsförenings
 bygdevandringar.

Rune Lindh,
 Tegelladans Mosse/ Friheten.

Omkring mitten av 1600-talet ägdes Anders Pehrsgården av den man efter vars namn gården sannolikt uppkallats, nämligen Anders Pehrsson. Hustrun hette Sigrid Olofsdotter.

Av Forshems kyrkobok få vi veta att makarna hade åtminstone en dotter vid namn Gunilla, som var född omkring 1644 i Anders Pehrsgården och dog på Fiskaretorpet i Forshem 1718 19/5.

Gunilla Andersdotter blev 1667 gift med Simon Jacobsson, född i Vibors socken någon mil norr om Warschau i Polen omkring 1639 och död på Fiskaretorpet i Forshem 1713 28/1. Mannen hade vid 18 års ålder kommit till Sverige som polsk krigsfånge och stannade sedan kvar i Sverige. Efter bröllopet bodde makarna två år i Gössäter, innan de flyttade till Forshem. Omkring 1672 hade Simon Jacobsson byggt en stuga samt röjt mark till ett torp, ett s.k. fiskaretorp, för vilket han med fisk betalade arrendet till sin husbonde greven Linnhard Posse på Hellekis. Torpet heter än i dag "Fiskaretorpet".

Simon Jacobssons fader var befallningsman i Polen och hette Jacobo men efternamnet är obekant. Modern hette Kirstin Nilsdotter, ett namn som tyder på svensk börd.

I Simons äktenskap med Gunilla föddes en son och fyra döttrar, av vilka sonen och en dotter dog före 1713. De överlevande döttrarna var:

dotter Brita född omkr. 1671, död 1727 27/9 i Forshem, gift 1723 28/12 med soldaten Nils Jonsson Åberg, född 1681 i Ed på Dal, död i Forshem 1739 14/12. Makarna bodde på Snickartorpet i Forshem.

dotter Sigrid född 1676, var 1728 gift med Påfvel Persson i Törnsäter Sörgården i Österplana socken enligt Forshems vigselbok. Det finns många nu levande personer, ej minst i Kinnekullebygden, som bland sina tidigare anfäder kunna räkna Påfvel Persson och Sigrid Simonsdotter. Påfvel Persson var född 1683 död 1759 5/11. Hustrun Sigrid dog 1765 21/10.

dotter Kirstin född 16.. gift 17.. i Forshem med Per Jönsson, åbo på Fiskaretorpet, och till vilken hon var styvdotter.

Modern Gunilla Andersdotter synes sålunda efter maken Simons död 1713 ha gift om sig med ovannämnde Per Jönsson, som därvid blev åbo på Fiskaretorpet.

Här nedan följer en ordagrann avskrift av uppgifterna i Forshems kyrkobok:

"Döde 1713 Forshem 28 jan. Afled Simon på Fiskaretorpet, som är född i Vibors sochn vid Warschau i Påland anno 1639. Pater Jacobo, som var befallningsman, Mater Kirstin Nilsdotter. Fångad aetatis A: 18 af en svensk kvartermästare och given till Kong Maj:ttts Cammarherre högvälborne Hr Nils Kagg till Kjällstorp och varit hos bem. Hr Baron Kagg i 11 Åhr och tjent för kutsk. Tädan kom han till Hr Linhard Posse på Hällekijs, Tiente för fiskiare i 16 Åhr, efter hvilkens tilstädielse han upptagit och rögd samt bygt hemmanet Fiskiaretorpet, som han sedan bebodde. På sitt 31 ålders Åhr gift med Gunla Andersdotter i Kiestad och bodt med henne 2 Åhr i Giösäter innan han uptog Hemmanet. Aflat med henne 1 son och 4 döttrar af hvilka 3 döttrar igenlefva aetas 74 Åhr."

Bil. Till Fiskaretorpet av Artur Andersson.

I "Krävikeroten" med omnejd bodde vid denna tid ca 90 personer, i nuläge kan vi räkna till 20 st, stugorna är i stort sett kvar samtliga men de flesta är numera sommarställen.

Ett stort antal hantverkare fanns i trakten, kan nämna följande: Murare, Snickare, Sadelmakare, Smed, Skomakare, Korgbindare, Sömmerskor samt sågverk och spånhyvel.

Faktiskt hade vi egen taxi "Albin i Granberget".

Grannsämjan var god så det var lätt att få hjälp med många arbeten, som exempel gick man tillsammans vid tröskning och lånade hästar för div körslor.

Elektriciteten gjorde sitt intåg först på 1940-talet och något tidigare kom handpumpen för vatten och till hjälp och glädje för husmödrarna även avloppen.

Den största sysselsättningen och utkomsten fick man i jord- och skogsbruk samt som kalk-, cement- och stenarbetare.

Fiske var mångas levebröd.

Sviktade hälsan gick man till (Kloka gumman) Anna Johansson, eller som hon allmänt kallades "Kära mor i Löckera". Hon kokade medicin av örter och gjorde kådsalva. Dessutom bistod hon med goda råd vid sjukdom.

Vi gör nu en rundvandring i text och börjar i:

SANDRÖDJAN, som ägs av Skånska Cement A/B. Här bor Karl och Augusta Kling med sonen Georg.

SKOGEN, Torp som ägs av Skånska Cement A/B. Här bor Karl-Gustav och Emma Hassellöf med dottern Svea.

LILLA HUSET, med samma ägare, där bor, Gustav och Augusta Westberg.

SKOGHEM, som ägs utav Skånska Cement A/B. Bebos av Anton och Johanna (Hanna) Lindh med barnen, Astrid, Anna och Åke.

Vi kommer till

FRIHETEN, enligt Kinnekulleforskaren Artur Andersson, Hällekis, kommer namnet från Folkets Frihet, (Frihamn) utlastningshamn, för timmer, massaved, tegel och spannmål från Forshem, Fullösa och Kinnekulle innan Hönsätters hann fanns.

Även namnen, Kroksudde och Krävikeroten har använts, den bukt som bildar Sjöråsviken kallades Krävikekroken och Krävike p.g.a att det har förekommit mycket kräftor där.

Namn som Rävikekroken har man kunnat finna, troligen har bokstaven K varit glömt.

Bild: "Fredrik i Friheta" Fredrik Karlsson.

FRIHETEN, bestod av fem privatägda hus som beboddes av:

1. Familjen, Ivar och Helga Lindh med barnen Gurli och Evert. Familjen, Gotthard och Olga Lindh med barnen Thore, Arne, Folke, Rune, Thage, Viola och Inga, Astrid föddes 1941.
2. Skomakaren, Johan. Gustav och Amanda Andersson. Barnen David, Hjalmar, Hanna och Greta var utflyttade men Oskar och Helge bodde kvar hemma.
3. Snickaren, Fiskaren och Prickhållaren Fredrik Karlsson med fru Sofia. Barnen Erik och Sven var hemma men Ebba och Karin var utflyttade.
4. Muraren, Gustav Sällman med fru Hilma samt barnen Thorsten och Gustav. Thorsten var skribent i NLT under bl.a sign TS i H-s.
5. Fredrik Karlssons snickareverkstad, som sedermera Gotthard Lindh om- och tillbyggde till bostad.

Vandringen går vidare in i Kronoparken Varaskogen och strax innan vi tar till vänster mot Fiskaretorpet kan vi finna spåren efter ett fältspatbrott till höger upp i backen. Mineralen fältspat användes i framställningen av porslin, men blev tydligen ej lönsamt.

TEGELLADAN, Kronogård f.d Korpralboställe.

Vid vägarbete norr om ladugården fann man tegelrester och kolstybb som tyder på tegelupplag. Här bodde Johan och Sofia (Selma) Fredriksson och barnen Werner, Jenny, Anna, Erik, Gustav, Wilhelm och Sven.

Fredriksson var duktig smed och detta gick i arv till sönerna Här kunde man finna vindkraftverk, transportör i vedboden samt en väggrind som öppnades via en vippbräda som man körde över med cykeln.

På vintern fanns en issvinga i viken som var rena folknöjet.

Bild: Ellen Sandgren utanför sin lilla stuga.

STENGÅRDSUDDE, här var bygdens sömmerskor Selma och Ellen Sandgren verksamma. Systrarna Sandgrens färdsätt till Hönsäter var med roddbåt rakt över viken.

FISKARETORPET, avstyckat från hemmanet Fiskaretorp.

Här bodde Valfrid och Hanna Svensson med döttrarna Elsa och Rut. Rut dog i unga år.

Hannas fader Olaves fick denna fastighet i arvslott som ett av fem barn från huvudfastigheten Fiskaretorp.

Valfrid och Hanna var mycket gudfruktiga och fina människor.

Valfrid var trots sin synskada en mästare i att binda korgar, han gjorde ett oräknerligt antal av den s.k ”massäckahönan”, en sådan gav han som exempel till Konung Karl 16 Gustaf och drottning Silvia till lysningspresent.

Valfrid levde sina sista år på pensionärshemmet Kinnesäter, Gössäter.

FISKARETORPET, (Simmans, Simons) se bilaga av Artur Andersson.

Ägare, Johan och Anna Jonsson. Övriga boende: fostersonen Frits Djerf och fosterdottern Ebba Johansson. Johan och Frits huvudsakliga arbete var inom jordbruket, skogen och fiske.

Den lilla stugan beboddes av många, som exempel, Sandgrens, Karlgrens, Hjalmar och Elsa Johansson, Anton Lindh m fam och Frisör Lindqvist, Götene till sommarbostad.

HAGALYCKAN, Kronotorp.

Brukades av Änkan Matilda Westerland och sonen Albin, Rickard och Harry var utflyttade. Albin fann många stenyxor, pilspetsar och knivar i jorden när han plöjde och harvade. Harry bland många andra har berättat om hållristningar i de höga bergen mellan Hagalyckan och Tegelladan.

Vi tar nu den som vi alltid kallade "Vesterlundsstigen" upp i skogen mot Lyckorna.

LYCKORNA, (Anfastelyckan) Kronogård, f.d Korpralboställe.

Arrenderades av Petrus och Alice Wallqvist, de övertog det efter Petrus föräldrar Johan och Frida Wallqvist. Johan och Frida hade barnen Signe, Elon, Petrus, Elsa, Ruth och Ester.

KLOCKAREGAPET 1:5, ANNELUND.

Här bor Elon och Anna Wallqvist med barnen Britt, Sten, Rune och Kurt.

På 1920-talet bodde här Anna Johansson, "Kloka gumman/Kära mor", hon var syster till "Hansaskräddarn i Anderstorp" Vägen går till vänster om det höga skogsbevuxa berget.

KLOCKAREGAPET 1:3, ERIKSBERG (Timmerhultsrödjan).

Ägare, Lars och Ida Bly som hade fosterdottern Linnea.

Härifrån kan vi se ut över Karlsdal, Björkelund (Stutahålan), St. Varan, Varatorp, Adamsro och Wennerlindstorp.

BRUNNSBACKA.

Avstyckat från St.Vara. Byggdes och bebos av Helge och Anna Johansson.

SÖRHAGEN. Troligen 2 hus.

Här bor Anders-Johan och Maria-Kristina Ringblom samt Annas son Nils.

Gustav Ringblom och hans syster Anna, som bodde här hela livet.

GRANBERGET. Klockaregabet 1:7.

Ägare, Albin och Calla Johansson, barnen Ewa, Anna och Gunnar.

Albin var mångsysslare, förutom sågen, spånhyveln och bilen var han fotograf, så tidigt att kamera med negativ på glas användes.

TEGELLADANS MOSSE, (Mossen), Kronotorp,

Det sista stället i denna rundvandring.

Här bodde Frans och Amanda Lindh, med dottern Ester, de var även föräldrar till Ivar, Anton, Karl och Gotthard.

Frans Lindh var gårdssnickare liksom sin fader på Österängs Gård.

Om intresse finnes kan vi besöka platserna till sommaren, då med kaffekorg i bagaget på Forshem-Fullösa Hembygdsförenings bygdevandringar.

Rune Lindh,

Tegelladans Mosse/ Friheten.

Anders Pehrsgården

Omkring mitten av 1600-talet ägdes Anders Pehrsgården av den man efter vars namn gården sannolikt uppkallats, nämligen Anders Pehrsson. Hustrun hette Sigrid Olofsdotter.

Av Forshems kyrkobok få vi veta att makarna hade åtminstone en dotter vid namn Gunilla, som var född omkring 1644 i Anders Persgården och dog på Fiskaretorpet i Forshem 1718 19/5.

Gunilla Andersdotter blev 1667 gift med Simon Jacobsson, född i Vibors socken någon mil norr om Varschau i Polen omkring 1639 och död på Fiskaretorpet i Forshem 1713 28/1. Mannen hade vid 18 års ålder kommit till Sverige som polsk krigsfånge och stannade sedan kvar i Sverige. Efter bröllopet bodde makarna två år i Gössäter innan de flyttade till Forshem. Omkring 1672 hade Simon Jacobsson byggt en stuga samt röjt mark till ett torp, ett s.k. fiskaretorp, för vilket han med fisk betalade arrendet till sin husbonde greven Linnhard Posse på Hellekis. Torpet heter än i dag "Fiskaretorpet"

Simon Jacobssons fader var befallningsman i Polen och hette Jacobo men efternamnet är obekant. Modern hette Kirstin Nilsson, ett namn som tyder på svensk börd,

I Simons äktenskap med Gunilla föddes en son och fyra döttrar, av vilka sonen och en dotter dog före 1713. De överlevande döttrarna var:

dotter Brita född omkr. 1671, död 1727 27/9 i Forshem, gift 1723 28/12 med soldaten Nils Jonsson Åberg, född 1681 i Ed på Dal, död i Forshem 1739 14/12. Makarna bodde på Snickartorpet i Forshem.

dotter Sigrid född 1676, var 1728 gift med Påfvel Persson i Törnsäter Sörgården i Österplana socken enligt Forshems vigselbok. Det finns många nu levande personer, ej minst i Kinnekullebygden, som bland sina tidigare anfäder kunna räkna Påfvel Persson och Sigrid Simonsdotter. Påfvel Persson var född 1683 död 1759 5/11. Hustrun Sigrid dog 1765 21/10.

dotter Kirstin född 16.. gift 17.. i Forshem med Per Jönsson, Åbo på Fiskartorpet, och till vilken hon var styvdotter.

Modern Gunilla Andersdotter synes sålunda efter maken Simons död 1713 ha gift om sig med ovannämnda Per Jönsson, som därvid blev Åbo på Fiskartorpet.

Här nedan följer en ordagrann avskrift av uppgifterna i Forshems kyrkobok:

"Döde 1713 Forshem 28 jan. Afled Simon på Fiskaretorpet, som är född i Vibors sochn vid Warschau i Påland anno 1639. Pater Jacobo, som var befallningsman, Mater Kirstin Nilsson. Fångad aetatis A: 18 af en svänsk kvartermästare och given till Kong Maj:ts Cammarherre högvälborne Hr Nils Kagg till Kjällstorp och varit hos bem. Hr Baron Kagg i 11 Åhr och tjent för kutsch. Tädan kom han till Hr Linhard Posse på Hällekijs. Tiente för fiskiare i 16 Åhr, efter hvilcens tilstådielse han upptagit och rögd samt bygt hemmanet Fiskaretorpet, som han sedan bebodde. På sitt 31 ålders Åhr gift med Gunla Andersdotter i Kiestad och bodt med henne 2 Åhr i Giösäter innan han uptog Hemmanet. Aflat med henne 1 son och 4 döttrar af hvilka 3 döttrar igenlefva aetas 74 Åhr."

Bil. Till Fiskaretorpet av Artur Andersson.